

Claire Zachanassian nu este o apariție diabolică, de coșmar, marcată de multiplele ei infirmități (protezele nu sunt la vedere), actrița Ioana Citta Baci fiind, prin datele ei naturale, mai degrabă fragilă decât autoritară. Nu epatează exagerat nici prin vestimentație, și nici nu e prea excentrică, excepție făcând saxofonul la care cântă undeva în penumbră, grav și amenințător. Cinismul ei e jucăuș. Are, în schimb, câteva sincere excese de sentimentalism și își maschează uneori cu greu duritatea impusă. Într-un moment de-a dreptul liric (idila de la leagăn) lasă impresia că ar putea chiar să-l ierte pe acela care-i întinase iubirea și, dacă desenul scenic ar fi fost aici mai riguros, am fi putut chiar accepta reveria eroinei. Plimbarea în litieră nu este nici ea spectaculoasă, amestecând grotescul exhibiției cu drama umilirii, iar absența din scenă a sinistrului coșciug cu care Doamna descinde în urbe lipsește atmosfera de un element important al suspansului și groazei. Personajul pare a se juca pe sine iar actrița își trădează prea des preaplina afectiv pentru care pledează convingător emoționanta scenă a nunții visate. Imaginată astfel, fără intenții șocante, Claire Zachanassian încetează să domine atmosfera în partea a doua a spectacolului, când autorul, ocupându-se mai mult de reacțiile celorlalți, o scoate din scenă. Presiunea prezenței sale distrugătoare nu se mai resimte acum. Nici chiar III, iubitul condamnat la moarte, căruia Mihai Mihail îi conferă o mișcătoare simplitate, nu pare a simți gheara fiarei. Pentru restul personajelor care întrușează comunitatea amenințată, regizorul propune imaginea globală a unei colectivități amorse, marcată de lașitate și frică. Grijă pentru mișcarea ansamblului e vădită și eficace, deși, de la un punct, păgubitoare pentru diferențierea reacțiilor celor ce reprezintă aici instituții publice. Între primarul care-i sugerează condamnatului sinuciderea (Eugen Popescu Cosmin face totuși efortul de a se detașa de „mase”) și dascălul sau preotul care mai nutresc unele îndoieli, diferențele se șterg, sunt înghițite de tonul general demagogic, care nu acoperă decât o parte din semnificațiile atitudinilor. „Toți pentru unul și unul pentru toți”, songul care le etichetează fuga de răspundere, este în schimb bine plasat. Autorul a indicat pentru marcarea complicității treptate la crimă arborarea grotescă a acelorași pantofi galbeni; în spectacolul gălățean ni se

propune o adevărată uniformă. Ea reproduce inițial costumul valetului miliardarei, simbol destul de la-ndemână am zice, dacă de sub jileticile vârgate n-ar ieși, în final, spilcuiala funebră a unor ciocli cu papion, bizar pluton de execuție care atacă folosind picioarele scaunelor și dansează cu destulă eleganță. Spectacolul ar vrea să spună aici și ceva despre împovărarea conștiințelor, dar desenul spectral al unor mișcări dezordonate, care rup din timp în timp ritmul, nu este deocamdată precizat. Uitând-o în schimb complet și fără scuze pe eroina sinistrei întâmplări, regizorul ne-a lipsit de șansa de a vedea în final reacțiile acesteia, ajutat, ce-i drept, și de greșala light-designerului care, în acest spectacol, manifestă și alte excese de obscuritate.

Dacă am comentat cu dus-întors reprezentația gălățeană a acestei atât de dificile piese este, indiscutabil, pentru că ea ne-a interesat. Ca propunere, ca prestație

a trupei într-un efort remarcabil de omogenizare, ca încercare de armonizare a contribuțiilor creatoare între care aceea profesionistă și adecvată a scenografului T. Th. Ciupe se cere menționată alături de muzica originală compusă de George Marcu și executată **live** de trupa de el îndrumată. O mai bună susținere a tensiunii, ca și o mai sigură repartizare a centrelor de greutate (unul ratat e relatarea mincinoasă a ziaristei) pot spori dramatismul și forța de impact a acestui spectacol primit atât de entuziast de public la premieră.

DOINA PAPP

P.S. Ne-au făcut o mare plăcere reproducerile după Otto Dix din caietul-program, ca și textele literare cu rol de repere culturale și de atmosferă, dar ar fi fost, credem, și mai utile câteva informații despre autor și opera sa.

PREMIERĂ PE ȚARĂ

MELO-SEXY BULEVARD

PRINȚUL NEGRU de Iris Murdoch. Traducere de Antoaneta Ralian ● **TEATRUL „NOTTARA”** ● Data reprezentației: 13 ianuarie 1994 ● **Regia: Cornel Todea** ● **Decoruri: Nicolae Ularu** ● **Costume: Mihaela Ularu** ● **Muzica și ilustrația sonoră: Dinu Giurgiu** ● **Distribuția: Ștefan Iordache (Bradley Pearson), Ion Haiduc (Francis Marloe), Constantin Cotimanis (Arnold Baffin), Dana Dogaru, Emilia Dobrin (Rachel), Cristina Stoica, Lia Bugnar (Julian), Camelia Zorlescu (Priscilla), Victoria Cociaș (Christine), Sorin Cociaș, Bogdan Vodă (Polițistii).**

Privind și, mai ales, ascultând cele ce se întâmplau pe scenă în ambițioasa premieră pe țară a Teatrului „Nottara”, singurul lucru care mi-a venit în minte a fost faimoasa concluzie a ardeleanului aflat față în față cu girafa: „Așa ceva nu există!”. Am încercat mai apoi să-mi „conceptualizez” perplexitatea, dar operațiunea a avut ca unic rezultat un șir de întrebări, sortite, probabil, să rămână fără de răspuns. De ce o fi ținut renumita prozatoare Iris Murdoch să-și transforme romanul – **successful**, bănuiesc, și, bănuiesc iarăși, pe bună dreptate – într-o întocmire dramaturgică

aproximativă, lălaie și nesărată, deși piperată cu „sex” și „polițisme”? De ce o fi ținut Teatrul „Nottara” s-o joace, când ar fi putut găsi, chiar în genul melo-sexy-bulevard pe care a început să-l cultive, poate mai insistent decât alte teatre, produse mult mai, așa zicând, serioase? De ce regizorul Cornel Todea nu s-a hotărât să trateze „opera” fie în registru grav, fie în cheie ironică, și a alternat cele două posibilități conform unei logici dramatice care (mie, cel puțin) îmi scapă? De ce sunt atât de impersonale ori de țipătoare costumele? De ce a acceptat Ștefan Iordache să-și inaugureze reparația pe scena bucureșteană printr-un rol care, afară de faptul că nu i-a dat (sper!) nici o bătaie de cap, nu poate ispiti prin nimic un actor cu talentul și palmaresul unui fost Hamlet și Maestru? (Apropo de... Margareta, n-ar merita Ștefan Iordache un Faust?) De ce...? Dar ce să mai vorbim!

Toate acestea nu vor să spună că n-am văzut, slavă Domnului, spectacole mult mai proaste, mai inutile, mai rău jucate etc. – chiar și la „Nottara”. Dar nu asta e problema.

ALICE GEORGESCU